

KIRVAJ U RAVNIKU

I ove se godine okupilo u Rafniku mnoštvo ljudi iz svih karaševskih mjesta, a i šire okolice, kako bi u radošću i veselju uveličali svečano slavlje i kirvaj, odnosno blagdan svetog Petra i Pavla. Kirvaj u Rafniku, prema kalendaru Katoličke crkve, slavi se 29. i 30. lipnja.

Svečanom svetom misom obilježen je blagdan zaštitnika ravničke Crkve i sela Ravnika, gdje i danas živi oko 640 Hrvata. Sveti Petar i Pavao odigrali su važnu ulogu u povijesti vjere i čovječanstva i slave se zajedno. Bili su obični ljudi, koje je Isus pozvao k sebi da bi se preobratili iz grijeha – Bogu. Umrli su mučeničkom smrću, svjedočujući svoju vjeru u Isusa Krista. Svoje su propovijedi zapečatili krvlju: Petra su naglavačke razapeli, a Pavlu je odrubljena glava.

Nakon svete mise, po tradiciji, mještani su ugostili svoje goste u svojim kućama, gdje se uz obilat ručak razgovaralo, smijalo, popilo i prepričavalo kako je nekada bilo. Svaka generacija nosi nešto svoje i svijet se neprestano mijenja. Polako ali sigurno, mlade se generacije prilagođavaju novom ritmu života, u kojemu tehnologija i kapitalizam odigravaju važnu ulogu u promjeni percepcije stanja svijesti svakog pojedinca i osobnog ponašanja. Želja za boljim životom, siromaštvo i neimaština, sve više potiču ljude da napuste svoja ognjišta, (koja su već davno, na ovim prostorima u Rumunjskoj, njihovi djeđovi nastanili), i potraže nova i bolje plaćena posla u razvijenijim zapadno-evropskim državama.. U tom procesu stjecanja neophodnih potreba prijete puno opasnosti, od kojih je najveća - opasnost od nestajanja. Zaboravlja se polako naša prošlost i šarolika povijest naših predaka. Zaboravlja se da su nas skromnost, siromaštvo, prijateljstvo, ujedinjenost, druženje, ples, čašica rakije... i ne na koncu vjera u Boga, očuvali stotinama godina na ovim prostorima.

Danas se sve manje može čuti zvuk brušenja kose na livadama, vi-

Foto: L. Radan

Karaševski danac na ravničkom kirvaju

djeti kočije s konjima. Violine, kontrabasi ("bronke", kako ih mi nazivamo) i frule su utihnule, a pjesme i veselja nisu više ista. U salašima vatra ne tinja više kao prije. Dječji su zvuci nestali u tragu vremena, a naša se nošnja stopila u mnoštvu raznobojnih modernih odjela.

Prema informacijama nekih od starijih tamošnjih mještana, veselja su bila glavni središnji i jedva priželjkivani događaji, gdje se narod okupljao i veselio počevši od ranih poslijepodnevni sati pa sve do kasno u noć. Danas su stare karaševske igre (plesovi) očuvane u određenoj mjeri,

no stare izvorne pjesme sve se manje pjevaju i čuju. Te su se stare skladbe, u velikoj mjeri, razlikovale od današnjih, gdje prevladava većinom strana glazba koja se nameće.

Mještani su nekada sakupljali novce po selu kako bi platili svirače za veselje, dok se za to danas, već zadnjih 4-5 godina zaredom, brine i financira Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj, koje nastojava očuvati izvornu tradicionalnu glazbu i karaševski folklor.

Čestitamo imendan svim Petrovima i Pavlima!

Daniel Lucacela

UREDNIŠTVO:

ISSN KOD 1841-9925

Počasni glavni urednik: prof. Milja RADAN

Glavni urednik: Slobodan GHERA

Urednici: Ivan DOBRA; Lina TINKUL; Daniel LUKAČELA; Slavica MUSELIN; Marija LACKIĆ

Tehnoredaktor: Zlatko Nikola URSUL

Fotoreporter i grafički dizajn: Ljubomir RADAN

Adresa: Carașova 22, Caraș-Severin, 327065 România

Telefon: 0040-255-232255; fax: 0040-255-232146

E-mail: zhrucr@gmail.com; hgredactia@gmail.com

Web: www.zhr-ucr.ro

REDACȚIA:

COD ISSN 1841-9925

Redactor principal onorific: prof. Mihai RADAN

Redactor principal: Slobodan GHERA

Redactori: Ivan DOBRA; Lina TINCUL; Daniel LUCACELA; Slavița MUSELIN; Maria LAȚCHICI

Tehnoredactor: Zlatko Nikola URSUL

Fotoreporter și designer: Liubomir RADAN

Adresa: Carașova 22, jud. Caraș-Severin, 327065 România

Telefon: 0040-255-232255; fax: 0040-255-232146

E-mail: zhrucr@gmail.com; hgredactia@gmail.com

Web: www.zhr-ucr.ro

U ovom broju / În acest număr:

INTERVIU CU DL. PĂDUREAN

EKONOMSKA KRIZA

"BIKERI" U KARAŠEVU

DVOJEZIČNO GLASILO KARAŠEVSKIH I TAMIŠKIH HRVATA
PUBLICAȚIE BILINGVĂ A UNIUNII CROAȚILOR DIN ROMÂNIA

Godina: XIV
Broj: 63
lipanj 2010.
Anul: XIV
Nr. 63
iunie 2010

LUPACUL FIERBE DIN NOU!

Protestatarii adunați la Căminul Cultural din Lupac

continuare în pag. 2

LUPACUL FIERBE DIN NOU!

Scandalul pe tema amplasării depozitului de gunoi de la marginea comunei Lupac a luat amploare luni, 21 iunie, dată la care a fost programată a doua dezbatere publică cu localnicii comunei.

O dată cu sosirea în Lupac, responsabilii de proiect s-au izbit de un val de proteste, amenințări și chiar înjurături venit din partea oamenilor, adunați în număr mare pentru a boicota dezbaterea. Ceea ce se dorea a fi o prezentare care avea drept scop înlăturarea îndoielilor și temerilor populației legate de acest proiect, a fost din start sortit eșecului. Nimeni nu a fost interesat să audă argumente, expuneri sau prelegeri despre progresul și schimbarea în bine a

pentru a spulbera mitul contaminării „din capul oamenilor”, alături de primarul comunei Vlasici Marian, au fost fluierați și huiduiți la scenă deschisă pe culuarele Căminului Cultural, nefiind lăsați nici măcar să-și înceapă prezentarea. Reacția localnicilor a fost disperată, aceștia simțindu-se singuri, trădați și abandonati de cei care-i reprezintă local. Au renunțat la calea dialogului pentru că nimeni în decursul timpului nu a dialogat cu ei. Nu li s-a cerut părerea nici atunci când s-a deschis mina care le-a secătuit apa

de impact de mediu al zonei.

Rezultatul întâlnirii de luni era deosebit de important deoarece Uniunea Europeană, pentru a aproba și finanța proiectul de fezabilitate, are nevoie de acordul cetățenilor din Lupac. Cum acest acord nu se va obține (judecând prin prisma celor întâmplate), șansele de reușită a proiectului scad dramatic. Cu toate acestea, responsabilii de proiect sunt hotărâți să construiască depozitul în această locație. „S-au parcurs niște etape, s-au cheltuit sume mari de bani și interesul general trebuie să primeze în fața unor interese individuale, care nici măcar nu se susțin” a declarat Victor Naidan (sursa: „www.argument-cs.ro”). Interesantă este și poziția Primarului Vlasici Marian, care, văzând că gluma se îngroașă printre alegătorii săi, a schimbat macazul devenind unul dintre semnatarii listei celor care se împotrivesc cu înverșunare implementării proiectului. „Dacă lumea e hotărâtă să nu se facă depozitul aici, atunci nu se va face!” ne-a declarat cu convingere dânsul. Pe cine să mai crezi...?

Toată această neînțelegere este rezultatul dezastruoasei strategii de comunicare (dacă aceasta a existat vreodată) aplicată de responsabilii de proiect și Primăria Lupac în dialogul (!?) cu cetățenii. Lipsa de comunicare și comportamentul sfidător al acestora pun acum în pericol aplicarea unui proiect costisitor, care, dacă ar fi să dăm crezare autorităților, nu numai că nu reprezintă un atentat

Nr. crt.	Nume și prenume	Date de identificare	Domiciliu	Semnatura
1.	VLASICI MARIAN	CNP 5603251134731 / CICLOVICI 58 A	LUPAC nr. 103	
2.	SERA PETRU	1510525113636 / KS 114961	LUPAC nr. 113	
3.	SERA GHEORGHE	1740224113698 / KS 334575	LUPAC nr. 113	
4.	SERA MARTA	2570902113711 / KS 153413	LUPAC nr. 113	
5.	SERA ANA	2771002113691 / KS 244755	LUPAC nr. 113	
6.	BANAC MARIA	2550113113704 / DRK 073540	LUPAC nr. 114	
7.	GIURCHITA MARIA	2630228113696 / KS 131906	LUPAC nr. 106	
8.	DUMA MARIA	2560915113733 / KS 220354	LUPAC nr. 106	
9.	DUMA MIHAI	1520914113728 / KS 273450	LUPAC nr. 104	
10.	BETA CRACIUN	1331026113603 / DE 23167	LUPAC nr. 104	
11.	BETA MARIA-LIVITA	2400516113728 / DE 20655	LUPAC nr. 104	
12.	GIURCHITA PETRIA	2440629113728 / DE 32983	LUPAC nr. 98	
13.	LATCHICI GHEORGHE	1460111113661 / DS 077486	LUPAC nr. 98	
14.	MUSELIN MARIA	2500220113714 / BU 110492	LUPAC nr. 87	
15.	MUSELIN MARIA	2310916113708 / BS 373499	LUPAC nr. 145	
16.	MUSELIN MARIA	1630108113702 / KS 251593	LUPAC nr. 93	
17.	MUSELIN MARIAN	1671223113678 / KS 161861	LUPAC nr. 93	
18.	MUSELIN MARIAN	1671223113678 / KS 081678	LUPAC nr. 92	
19.	MUSELIN MARIAN	1671223113678 / KS 081678	LUPAC nr. 92	

Lupacului. „De ce n-au venit domnul Frunzäverde, primarul și consilierii să vorbească cu oamenii înainte de a deveni situația tensionată? Prin discuții s-ar fi rezolvat totul până acum, în ce fel – nu știu, dar se rezolva cumva, și nu se ajungea în situația asta. Ferească Dumnezeu, putea să se ajungă azi și la vărsare de sânge! Și pentru cei?” se întreabă Ivan Ciurla. „Așa se întâmplă la noi de câțiva ani încoace, nimeni de la primărie nu ne spune nimic despre deciziile care se iau în numele nostru.” ne mai spune Duma Mihai.

Victor Naidan, director al Direcției de Integrare Europeană, Tiberiu Pădurean, directorul Asociației de Dezvoltare Intercomunitară „Intercom Deșeuri”, Ionesie Ghiorghioani, vicepreședinte al Consiliului Județean, Ilie Chincea, directorul Agenției pentru Protecția Mediului și alți mebrii ai delegației sosite la Lupac pentru a convinge populația de beneficiile care vor rezulta de pe urma funcționării depozitului și

În timpul protestelor din Lupac

Foto: L. Radan

dar acum sunteți împinși de la spate să faceți ceea ce faceți. Totul este politic.” – s-a adresat localnicilor, Dan Ciurduc, unul din realizatorii studiului

la sănătatea populației, ci dimpotrivă, va aduce numai beneficii comunei.

Dar, pe cine să mai crezi...?

Daniel Lucacela

1. LIPANJ - DJEČJI DAN U RUMUNJSKOJ

*Poželi si oči i srce djeteta
koje veselo vrišteći trči zabranjenim travnjakom,
klikće zbog jedne sićušne ribice što klizi kroz vodu;
raspituje se o zvijezdama, i tko ih je zapalio,
i koje te nikad ne voli zbog tvoga debelog novčanika,
nego zato što se znaš igrati i smijati,
jer znaš pripovijedati fantastične priče i pjevati vesele pjesme. (Phil Bosmans)*

Svake se godine u Rumunjskoj obilježava Dječji dan 01. lipnja, mjesec kojega djeca najviše vole jer zajedno s njime dolazi

sve državne i privatne institucije koje se zbrinjavaju za odgoj djece, toga dana imaju posebni program. Svake se godine tada djeci priprema: reciti-

proslave, pomoglo je školama iz općine sa 2.000 leja, a Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj poklonilo je vrećice sa slatkišima svakom djetetu iz obje općine, čija ukupna vrijednost je 6.850 leja.

Sva djeca imaju pravo na život, sretno odrastanje, ljubavi i pažnju, na socijalnu, obrazovnu i zdravstvenu potrebu i na ostala prava djeteta. No nažalost, situacija je takva da ostavljena djeca po sirotištima, djeca uključena u razne projekte, gdje bi trebala živjeti kao u jednoj obitelji, poklanja im se pažnja jedino za velike blagdane, Dana državnosti i za Dječji dan. Ostalih dana u godini, rijetko ili čak nikako posjetioci ili dobročinitelji ne otvaraju vrata institucija gdje ova djeca žive.

Dječja prava trebamo od srca zajedno s djecom živjeti. Jedino na taj način prepoznat ćemo kvalitete i njihove karakteristike, dat ćemo dovoljno prostora njihovoj mašti, sanjarenju, odgoju i obrazovanju, kreativnosti i istraživačkom duhu, dozvolit ćemo da se slobodno izraze kako se osjećaju i što misle. Jer, „Srcu pristaje samo jedan ključ, a to je ljubav”, kaže flamanski svećenik Phil Bosmans. Ako ih iskreno ljubimo i brinemo se za njihovu budućnost, tada ćemo se više potruditi da nađemo dovoljno slobodnog vremena za igru, odgoj i obrazovanje naše djece.

Počnimo mijenjati sebe najprije, kako bi uspjeli polako mijenjati i ljude oko sebe!

Slavița Muselin

i završetak školske godine, osim što proslavljaju i njihov dan.

Što se naše države tiče, još nemamo točnih podataka kada se po prvi put slavio dan u čast djece, još se istražuje. Ono što se zna sigurno je to, da nakon Generalne skupštine UN-a 20. studenog 1959. godine kada je usvojena „Deklaracija o pravima djeteta”, a trideset godina poslije (1989. godine) „Konvencija o pravima djeteta”, UN svake godine obilježava Dan djeteta 20. studenog (kada se slavi Međunarodni dan djece). Tog se dana u cijelom svijetu održavaju brojne aktivnosti koje se odnose na bolje razumijevanje, prihvaćanje i dobrobit sve djece, polazeći od premize da su djeca najosjetljivija skupina koja treba zaštitu, a čovječanstvo duguje djeci najbolje što ima.

U sklopu aktivnosti povodom obilježavanja 1. lipnja, Dječjeg dana,

nastavak sa 12 str.

Ljubiteljima antropologije preporučujem jednog meni posebno dragog autora, Mircea Eliade. Ovoga puta preporučujem jednu njegovu knjigu s naslovom „Mituri, vise și mistere”.

Osim spomenutih knjiga odabrao sam nekoliko knjige koje se mogu uvrstiti u skupinu „školske

lektire”. Sada je raspust i preporučam djeci da me posjete i posude nešto iz ovog izbora jer sigurno imaju dosta slobodnog vremena za čitanje. U skupu školske lektire nabrajam: „Bună dimineața, băieți”, „La Medeleni”, „Toate pânzele sus”.

Toliko za sada, čekam vas da me posjete!

Iacob Domaneanț

„BIKERI“ PONOVO U KARAŠEVU

13. lipnja, zadovoljstvo nam je bilo ugostiti, pa makar i za samo jednu noć, posjetitelje iz matične Hrvatske, koji su nam ovaj put došli na...motorima.

Unatoč kiši, koja je skoro po cijelome danu obilato padala, deseterica članova moto kluba „My Way“ iz Osijeka prebrodila je dugi put od preko 360 kilometara kako bi upoznala nas, Hrvate iz Rumunjske, i lijepe naše krajeve. O nama su doznali preko jedne televizijske emisije. „Meni je posebno bilo interesantno kada sam u toj televizijskoj emisiji vidio koliko su vaši građani, naši Hrvati iz Karaševa, vezani za Hrvatsku, i to mi je bilo toliko drago i simpatično da sam došao na ideju i rekao: moramo otići tamo da ih posjetimo“ kaže nam predsjednik kluba Zoran Randjelović. Donijeli su sa sobom knjige iz hrvatske književnosti i rekvizite

Foto: L. Radan

krajeva, a ovo je bila idealna prilika da obiđemo naše ljude, pogotovo što u našem statutu i programu imamo

- dajemo krv dva put godišnje“. U njihovom moto klubu skupila su se dvadeset i četiri članova, otvorena i pustolovno naklonjena duha. Među njima možeš pronaći odvjetnike, električare, studente i čak jednoga župnika. Nažalost, njihove radne obveze (budući da su svi zaposleni, a još nije sezona odmora) nisu im dopustile ostati duže od vikenda. Zbog toga su osiječki „bikeri“: Čića, Presvjetli, Domba, Simba, Toza, Brajan, Struja, Mala, zagrijali svoje motore i krenuli prema Osijeku u nedjeljno poslijepodne, ali uz obećanje da će nas opet posjetiti jednoga dana.

Ovo je već drugi put kada nas posjećuju hrvatski motoristi, nakon što su prije točno tri godina prijatelji karlovačkoga moto kluba „Legija“ zaukali svojim motorima u Karaševu.

Čekamo vas opet i sretan vam put!

Daniel Lucacela

kako bi se podjelile po školama i vrtićima. „Nama je motor jedan ventil opuštanja i zadovoljstva koji daje neku slobodu kretanja, putovanja, upoznavanja novih ljudi i novih

i neko humanitarno djelovanje: pomažemo bolesnima, prikupljamo i dajemo donacije za djecu sa posebnim potrebama. Pokrovitelji smo i dječje psihijatrijske bolnice u Osijeku

KRATAK IZBOR KNJIGA

Kao što obično radim, i u ovome broju „Hrvatske Grančice“ pišem kratak tekst preporuke čitateljima što vrijedi posuditi iz knjižnice i pročitati.

Pošto, većina čitatelja koji me posjećuju su djeca, knjige koje sam odabrao su posvećene dječjem uzrastu.

Nakon natjecanja u šahu koji je bio organiziran od strane ZHR-u prije nekoliko mjeseca, redovno me posjećuje grupa učenika koji skoro svaki dan igra šah u knjižnici. Sada ne, jer je raspust, ali dolazili su za vrijeme

školske godine. Njima preporučujem knjigu s naslovom „Šah cartea de aur“. U knjizi mogu pročitati kratku povijest šaha gledanu iz perspektive razvoja teorije otvaranja i strategije igranja.

Gledajući po policama, i tražeći knjige, našao sam jednu vrlo zanimljivu knjigu s područja povijesti, koju preporučujem ljubiteljima antičke

povijesti i egipatske kulture. Knjiga se zove „Nefertiti“ i posvećena je egipatskoj kraljici Nefertiti. Ja sam tu knjigu pročitao prije nekoliko godine i mogu reći da sam uživao čitajući je. U knjizi je prikazana kratka povijest egipatske kulture u doba vlasti prelijepe kraljice Nefertiti i način života egipatskog naroda u to doba.

nastavak na 13 str.

INTERVIU CU DL. PĂDUREAN TIBERIU, DIRECTORUL A.D.I. „INTERCOM DEȘEURURI“

Rep: Domnule director, în ședința din septembrie 2009, ați ținut o prezentare în care ați informat Consiliul Local despre intenția dumneavoastră de a face o stație de sortare a deșeurilor și ați cerut acceptul pentru...

DI. Pădurean: ...depozitul ecologic conform!

Rep: La ședința respectivă consilierii au aprobat alocarea a cinci hectare de teren pentru acea stație...

DI. Pădurean: Nu! Haideți să vă spun care a fost adevărul! A fost așa – 42 de hectare pentru depozitul ecologic conform și 10 hectare pentru lucrări auxiliare și pentru alte lucrări de realizare a instalațiilor, dispozitivelor pentru procesare deșeurilor (42 plus 10 – deci 52 de hectare). 42 ha în administrarea consiliului județean și 10 ha cu titlu gratuit pentru Asociația de Dezvoltare Intercomunitară. Ambele parcele fac parte din același lot, care figurează în extrasul de carte funciară – domeniul statului, deci nu este pe domeniul public al comunei Lupac, este domeniul statului.

Rep: Și consilierii au dat avizul pentru aceste parcele?

DI. Pădurean: Sigur că da, pentru cele două parcele (42 plus 10)

Rep: Deci, 52 de hectare este suprafața pe care se va desfășura depozitul, dacă se va realiza?

DI. Pădurean: Deci, rețineți, dacă se va realiza, poate în două sute de ani se va ajunge la patruzeci și două de hectare, pentru că este vorba de construirea primei celule, care înseamnă circa două hectare în primă fază. Având în vedere faptul că în județ există în prim proiect încă șase stații de transfer, vă dați seama că la depozit, efectiv, vor ajunge foarte puține deșeurile, pentru că bună parte dintre ele se valorifică. În plus, începând cu 1 iulie, anul acesta, este obligație prin ordinul Ministrului Mediului, reducerea cantității de deșeurile depozitate cu cel puțin 15%. Neconformarea fiecărui consiliu local la acest ordin, atrage după sine penalități în valoare de 100 de lei la fiecare tonă nevalorificată. Deci, vă dați seama că aceste deșeurile trebuie să le justifiți prin chitanță că au fost preluate și valorificate. În caz contrar, se va scoate din bugetul local 100 de lei pentru fiecare tonă nejustificată.

Foto: L. Radan

Sunt trei stații de sortare deja realizate de către Consiliul Județean în preambul, în avans față de acest proiect. Proiectul se cheamă „Sistem Integral de Gestiune a Deșeurilor“ la nivelul județului, care face parte din sistemul la nivel național, pentru că în fiecare județ va exista un singur depozit ecologic conform. Că se realizează și alte lucrări adiacente, este cu totul altceva. Totul este ca aceste lucrări, cum este o centrală termică de valorificare a deșeurilor, să vină în întâmpinarea proiectului și să aducă beneficii comunității locale, ori tocmai acest lucru am dorit noi în această locație.

Rep: Ce se va întâmpla cu deșeurile rezultate de pe urma arderii din stația de valorificare?

DI. Pădurean: Aceste deșeurile vor deveni un material care se poate refolosi. Este o zgură care se poate utiliza la drumuri sau se pot face blocuri ceramice, iar materialul inert care nu se poate valorifica se depozitează în depozitul ecologic. Acesta este deșeurul care se depozitează, nu gunoi, nu mizerii, nu alte cele.

Rep: Nu prezintă nici un potențial risc de poluare pentru apele de suprafață?

DI. Pădurean: Sunt niște normative atât de stricte, iar proiectul este de asemenea manieră încât penalitățile aplicate de Uniunea Europeană prin Comisia Europeană sunt drastice, în cazul în care nu se realizează în conformitate cu regulile europene.

Rep: Oamenii se tem tocmai datorită faptului că proiectul nu o să se realizeze conform normelor.

DI. Pădurean: N-au de ce să se teamă, fiindcă nu există infestare: nici sol, nici aer, nici apă. Sunt supraprotecții... Eu am dus patru oameni de aici din Lupac la depozitul ecologic din Arad și au văzut ce farmacie este acolo și cum se colectează levigatul. Când au văzut levigatul din culoarea neagră că iese apă aproape potabilă, cu care-și spală mașinile și utilajele care ies din depozit ca să retransporte materialele care se aduc acolo pentru sortare, n-au mai zis nimic.

Rep: Acest proiect se poate materializa și în ciuda protestelor localnicilor, și dacă aceștia nu-și dau acordul pentru derularea proiectului?

DI. Pădurean: Categoric! Dănași trebuie să vină cu niște argumente care să fie foarte bine fondate. Nu că „nu vreau“. Trebuie să motivezi de ce nu vrei și să argumentezi. „Eu“ trebuie să arăt că, într-adevăr, se infestază solul, că ni se nasc copii monștrii (cum au spus), că aia, aia, aia... Deci nu se realizează faptul că noi am absorbit niște fonduri europene, multe, mari, deci un volum mare de bani care se investește aici, în județ, nu în altă parte.

Rep: Despre ce sumă este vorba?

DI. Pădurean: 37 de milioane de euro. Numai din autorizația de construcție – câți bani rezultă în bugetul local. Pe urmă: locurile de muncă, ecologizarea mediului, asfaltarea drumului de la intersecție până la Docnecea ș.a.m.d.

Daniel Lucacela

DAR ZA DAR

U izabiranju dobra, a izbjegavanju zla, jest sva čovjekova čast i vječni spas.

Pojedine europske države u svoje zakone unose sve više kršenja Božjih zapovijedi koje su upisane u čovjekovu narav. Ali sama vanjska narav, priroda, progovara čovjeku da je prašina i da će se u prašinu pretvoriti. Evo prije par mjeseci izvila prašina iz vulkana 17 km uvis i preplavila pola Europe, što više televizija i ljudska oholost trese krila, to nas više prašina s Islanda duši!

Isto je i s poplavama koje svakoga dana razaraju nove domove i nova sela. Pošto smo pozvani da ovih nedjelja damo

svoju pomoć tim ljudima, što ostadoše bez ništa pod vedrim nebom – evo jedne slične situacije iz Sv. Pisma: čitamo u evanđelju sv. Luke: Apostoli se vratili iz misija, kamo ih je Isus bio poslao, i trebali su dobra odmora. Isus ih poveo u Betsaidu, na sjevernoj strani Genezaretskoga jezera. Nagrnulo narod za njima. Isus, iako i sam umoran, primi ih i počeo poučavati o Kraljevstvu Božjem dokazujući svoje riječi čudesnim ozdravljenjima svih onih koji su od njega tražili pomoć. Kad sunce više nije bilo k brdu, apostoli rekoše Isusu da otpusti svijet, umoran i gladan, a i noć je bila blizu.

Kaže im Isus neka oni daju narodu jesti.

Odakle će mu dati kad ni oni nemaju. Imaju nešto u novčaniku, mogli bi otići kupiti, ali što je to za tol-ike, samo «oko pet tisuća muškaraca», a žena i djece kao malo Galilejsko more.

Ipak se našlo pet kruhova i dvije ribe, i to od jednoga maloga (Iv 6, 9), koji nije žalio pred Isusa iznijeti što je imao. Je li moguće da je samo jedna obitelj od njih nekoliko tisuća imala takav ručak, a sve druge bile bez uobičajene hrane? Možda su i druge brojne obitelji ponijele u torbi, pa kad su vidjele da drugi nemaju, onda nisu ni same htjele otvarati, da ne bi morale dijeliti s drugima. O sebičnosti ljudska! Ali dječak je dao svoje Isusu, neka se barem Isus - nahrani! Dao je svih pet kruhova i obje ribice. Divna li dječaka, Bogu moj!

Bi li ti, vijerniče, htio biti taj

vrli dječak? Imaš pet kruhova - pet talenata i dvije ribice. A možda bi Isus rado uzeo tih tvojih pet tjelesnih darova: vid, sluh, govor, hod i kret, i tvoje dvije duhovne sposobnosti koje su od Boga - pamet i slobodnu volju - samo kad bi ti to htio. Pa bi on sutra s pomoću tebe dijelio pettisućnom mnoštvu svoj Kruh, Kruh života, i propovijedao svoju spasonosnu poruku stotinama i tisućama ljudi koji su željni i hranjive riječi i hranjiva kruha?

Velečasni, da se ne igraju slučajno oko tebe i parohije takvi nesebični momci i curice? Ne znaju što bi s kruhovima i s ribicama. Zašto ih ne bi ti odveo k Isusu: neka Isus učini čudo od tih talentića. Možda ćeš reći kao što su i apostoli rekli: «Što je to za tolike?» (Iv 6, 9). Što može jedan bubuloš ili jena pupica? Siromašni, strašljivi, slabih sposobnosti, nisu dosta ni razbuđeni. Imaš pravo: oni sami ne mogu ništa, ali s Isusom mogu sve - nahraniti cio svijet! Blažena majka Terezija, misionarka, hranila je Bengaliju! Sv. Antun cijeli svijet! To su bili dječak i djevojčica koji nisu imali više od pet ječmenica i dvije ribice. Ali kad su to stavili u Isusove ruke, Isus je to božanski blagoslovio i stao hraniti ogladnjelo mnoštvo. Isus uvijek može reći: Neka ljudi posjeduju po zelenoj travi! Nahranit ćemo ih ja i dječak! I Isus pogleda na nebo i blagoslovi dječaka i dječakove kruhove i ribe! A dječak cvate! A i njegova vjera procvate u dobro djelo!

Koliko si ti, velečasni, od Boga izmolio i poslao dječaka u sjemenište? Koliko curica u samostan? Nemoj razbijati Božje planove! Bog zna što se može od dječaka i od djevojčica razviti. Prepusti ih Bogu u molitvi. Neka ih on primi k sebi i opremi za ovaj svijet da budu u službi Crkve i Presvete Euharistije. Ti mu ih dovedi: na koljenima, u misi, u krunici, u klanjanju. Pogledaj u nebo, zazovi Božji blagoslov na njih. Bog zna kako će ih dalje voditi kroz život.

Zatim Isus prelazi na govor o vječnom kruhu.

Jeste li vidjeli kako se onih dječakovih pet kruhova i dvije ribice onako umnožiše?

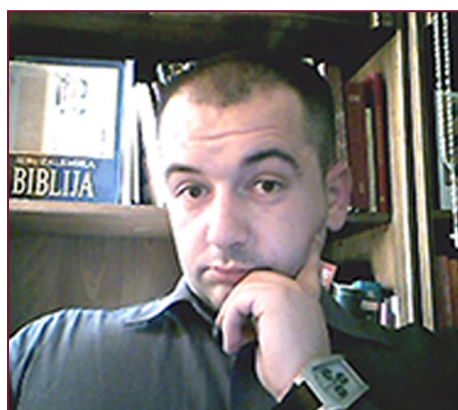
Jesmo! - odgovaraju apostoli.

Tako će se, i još bolje, rosom Duha Svetoga, pretvoriti kruh u moje Tijelo, i vino u moju Krv. Ne samo pretvoriti nego i umnožiti za hranu vama i svima koji vole život vječni.

Tu se, eto, stvara novi svijet, koji se s materijalnoga uzdiže na onaj duhovni, koji s vida očnjega prelazi na oči vjere, s kruha zemaljskoga na kruh nebeski.

Napokon, tu nije samo onaj gozbeni vid, gdje se Isus daje za hranu svima koji ga žele, nego je tu i žrtveni značaj, jer se Isus dao svima na način žrtve, poslušan do smrti, smrti na križu. Tajna vjere! Tvoju smrt Gospodine naviještamo... Eto žrtve! Za tu je svoju vjernost i poslušnost primio vrhunsku nagradu od Oca da sjedi s desne njegove i sudi žive i mrtve.

Dr. theol. Davor Lucacela

POŠUMLJAVANJE

Čovjek može na razne načine pomoći prirodi, ali ujedno je može i uništiti. Šuma raste veoma sporo i teško, a u Rumunjskoj ne postoji znak jednakosti između sječe i sadenja drveća.

Dakako, puno više se sječe, bez obzira što određenom drvetu treba najmanje 100 godina da bi dosegao optimalnu debljinu za ekonomsko valorificiranje. U isto vrijeme planovi za pošumljavanje praznih površina postoje uglavnom na papiru, tako da se naša država nalazi na jednom od zadnjih mjesta u Europi što se tiče sadenja šuma.

Izuzetak od prakse sječenja drveća nauštrb pošumljavanja praznih i napuštenih karaševskih područja zacijelo pravi Marijan Bokšan (Perka) iz Karaševa. On veoma jako voli prirodu i na razne joj načine pokušava pomoći. Ljubav prema prirodi ga je navela da posadi na četirima mjestima u okolini Karaševa velike parcele šume, uglavnom jelu, bagrem i hrast. Nije ga smetala činjenica da takva vrsta posla podrazumijeva veliki trud, jer osim sadenja sadnica, njega mladih šuma implicira čitav niz radova koje valja provoditi u šumama nakon njihova osnivanja pa sve do konačne sječe. Najmanje prvih nekoliko godina, na primjer, mladoj šumi je potrebna njega, košenje oko sadnica da ih trava ne uguši, prolijevanje za vrijeme sušnih ljetnih dana, zaštita od različitih štetočina, obrada i gnojidba tla, zatim zamjenjivanje ošušenih drveća kako bi se šuma popunila. Uz sve to postoji i stalni strah od požara, česte pojave na karaševskom području za vrijeme proljeća, jer u Karaševu još uvijek

postoje pojedinci koji pale žbunje, a zatim puštaju požar da se nekontrolirano širi. M. Bokšan je zanemario sve teškoće koje implicira takva vrsta posla i samo je uz pomoć nekoliko prijatelja posadio 6.000 sadnica u Pinetu i na još nekoliko mjesta u Brijegu. Iako

Sadnice su posađene s korijenom, u pravilnom rasporedu, s međusobnim razmakom od 1,5 metra i razmakom između redova od 2 metra jer takav način sadenja, kako nam je objasnio ovaj poduzetni čovjek, omogućuje u budućnosti

država kroz razne programe pomaže ili subvencionira pošumljavanje nacionalne površine, M. Bokšan se nije ni pokušao izboriti za bilo kakvu novčanu potporu koju je eventualno mogao dobiti za sadenje sadnica ili za kasnije održavanje mlade šume.

jednostavnije njegovanje i gospodarenje.

Novonastale šume će za samo nekoliko godina utjecati na ljepotu karaševskog krajolika i pridodat će maleni udio pročišćavanju onečišćenog zraka. U koncepciji Marjana Bokšana, šuma nije samo objekt proizvodnje drveća za ekonomsku industriju i ostvarivanje nekakvog profita na temelju eksploatacije drvne mase, drvo će ionako valorificirati tek iduće generacije, nego je šuma stanište životinjskog svijeta i pruža zdrav prostor za odmor i rekreaciju. Nekontrolirana sječa drveća za ogrjev ili ekonomsku industriju ima negativan utjecaj na okoliš i živote divljih životinja, koje su potisnute živjeti na sve manjem prostoru, još nam je objasnio ovaj veliki ljubitelj prirode.

Sve u svemu, pothvat M. Bokšana vrijedan je svake pohvale i može poslužiti kao lijep primjer svima koji žele doprinijeti prirodi i ljepoti karaševskog krajolika.

Ivan Dobra

Foto: I. Dobra

M. Bokšan nakon završenog posla

“RAIUL PESCARILOR“

Cu timpul am găsit de lucru în Austria, de fapt prietenul meu a prins câteva lucrări care presupuneau montarea pavajelor de piatră.

Pepi se pricepea foarte bine la așa ceva și nu i-a fost greu să mă învețe și pe mine cum stau treburile cu montarea acestor pavaje. Totul mergea strună, bani aveau suficienți, la două lucrări mari a participat și cumnatul meu Marian, iar pe deasupra am reușit să fac și saltul cel mare, adică să trec din rândul muncitorilor ajutători în cel al maiștrilor care construiesc. Totul, dacă mă gândesc acum, era ca un vis, era visul vieții mele, lucram și îmi petreceam marea majoritate a timpului cu cineva care se asemana foarte bine cu mine la caracter, la pasiuni, party-uri, etc.

Ce mă durea cel mai mult era că lucram departe de casă, departe de soție, de sat, de prieteni, de frumosul nostru râu Caraș și de tot ce ținea de minunată noastră comună Carașova. Vremea se încălzea pe zi ce trece, începuse primăvara, totul prindea viață și formă. Malurile râurilor și poienile primeau culori vii de un verde tipător ce numai primăvara poți să le întâlnești. Păsărelele cântau în limba lor, iar zgomotul unui râu de munte, foarte învolburat, cu ape cristaline și cu mii de larve deasupra, ademenea la pescuit pe cei ce știau să-i asculte chemarea. Totul făcea ca aici pescuitul să fie o „poezie“, sau, după vorbele romancierului francez

Alphonse Karr, „o foarte plăcută îndeletnicire, chiar și atunci când nu prinzi nimic“.

Acestea sunt puținele cuvinte ce le înșir despre aceste locuri. Dacă aș sta cu pixul în mână o zi întreagă, fără să mănânc ori să fac altceva, și tot nu cred că mi-ar ajunge timpul pentru a descrie cum se cuvine aceste minunății ale naturii. Râul cu pricina era de mărimea râului Nera, numai că avea debitul și curentul mult mai mari. Tăurile și gropanele cu ape cristaline erau adânci de aproximativ 3-4 m, iar temperatura apei nu era mai mare de 12°-15° C. Ce mai, un ecosistem perfect pentru „Salmo trutta fario“!

Au fost zile când lăsam lucrul pentru a merge în acel Eden de pe pământ, în „raiul pescarilor“ cum i-am zis prietenului meu Pepi într-una dintre ieșiri. Pepi nu prea avea cunoștințe despre salmonide. Știa de păstrăvi, ce-i drept, doar a crescut pe malul râului Caraș, însă nu știa și nu avea cunoștințe aprofundate despre toate speciile de păstrăvi. Asta s-a confirmat și într-o dimineață de iulie, în jurul orei 7.00.

Pepi pescuia la rotativă nr. 2. și a ales un loc cu apă lină, maluri abrupte și greu accesibile. Eu am plecat în aval, hotărând să pescuiesc numai la oscilante „Berti“, de culoarea aurului murdar și a alamei, cu dimensiuni de 7-9 cm și 5-6,35 gr. Mi-am găsit un loc cu vârtejuri și apă mai puțin adâncă, aproximativ 1-2 m. Lansam năluca și lăsam oscilanta să atingă fundul apei după care începeam

Râu montan în Austria

recuperarea, smucind ușor din vârful bățului, dar cu pauze scurte și recuperări. La un moment dat, cineva acolo din adâncuri mi-a răspuns foarte hotărât, nervos și angajat într-o acerbă luptă pentru supraviețuire, care până la urmă s-a dovedit a fi câștigată de mine. Rezultatul unei asemenea acțiuni a fost un păstrăv curcubeu de aproximativ 1,800 gr. Au urmat pupăturile, pozele și, bineînțeles, bucuria, pentru că ruc-sacul de pe umerii mei a devenit mai greu cu vreo două kilograme. Am mai explorat râul în aval și am mai prins câțiva indigeni din care am oprit unul singur. Am decis să mă întorc să-mi caut prietenul, iar în drum spre acesta am întâlnit un căprior și două căprioare. Țapul a brâhnit de câteva ori și toți trei s-au făcut nevăzuți cât ai clipi.

Nu mică mi-a fost mirarea când m-am reîntâlnit cu tovarășul meu de pescuit. Pepi prinsese un păstrăv lipan de aproximativ 1,300 kg și era foarte entuziasmat de această captură. Nu știa cu certitudine dacă peștele este comestibil fiindcă, cum spuneam, avea cunoștințe vagi despre speciile de păstrăvi. I-am răspuns afirmativ și l-am asigurat că toți pescarii sportivi s-ar mândri cu capturarea unui asemenea exemplar.

Petru Miloș

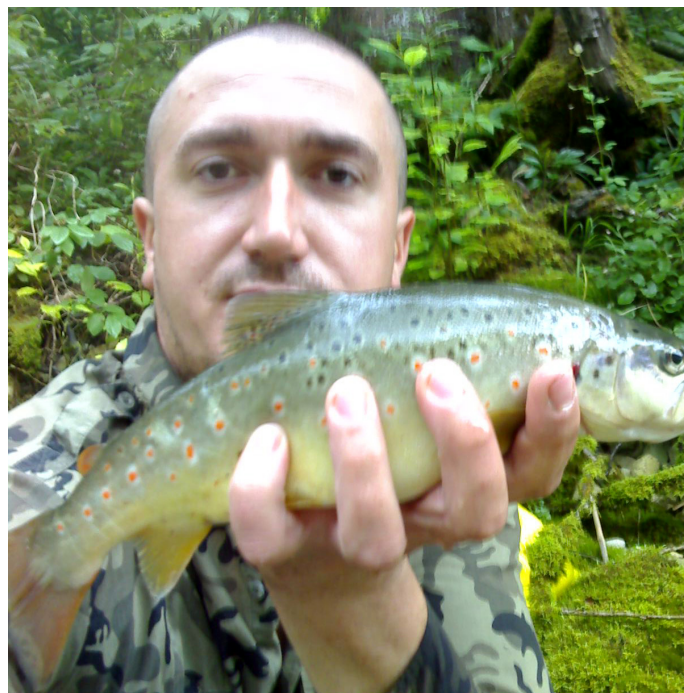

Foto: P. Miloș

ZAVRȘETAK ŠKOLSKE GODINE – DOVIĐENJA ŠKOLO! ILI SVE JE DOBRO KAD SE DOBRO ZAVRȘI!

Zazivom Duha Svetoga, zahvalnom svečanom misom u našim crkvama i dodjelom školskih nagrada završena je školska godina 2009./2010.

Nakon cijele godine učenja i napornog rada učenici i učitelji, a doduše i roditelji mogu odahnuti. Škola je završila. Zvončić se posljednji put oglasio ove školske godine i učenici su veselo krenuli svojim domovima, ostavljajući školske torbe i knjige u kutu, da se i one odmaraju. Razredi su sada prazni, bez dječje vike, smijeha i galame, no i njima treba odmor.

Vratimo se malo na početak školske godine. Na svakom početku smo puni nade, ambicija i želja. Želimo puno toga naučiti, proučiti, saznati. No za to je potreban konstantan rad i disciplina. A to se vidi na kraju školske godine. Oni najmarljiviji među učenicima osvojili su vrijedne nagrade. Neki su čak bili i na državnim natjecanjima. Neki su završili školsku godinu s ne baš tako dobrim uspjehom, no na kraju treba se prisjetiti one stare izreke: Sve je dobro kad se dobro završi. Pa s tog aspekta školu treba promatrati ne samo kao proces učenja i stjecanja novoga znanja već i kao dio procesa odrastanja, postajanja čovjekom sa svim onim što to podrazumijeva. Znači u školi osim lekcija iz književnosti i gramatike, stranih jezika, matematike i fizike, povijesti i ostalih predmeta, učimo kako se lijepo i pristojno ponašati u društvu, kako razumjeti i prihvaćati sebe pa onda i druge, uvažavati drugoga i njegova mišljenja, drugim riječima

Kraj školske godine u Klokotiču

kroz cijelu godinu škola nam je druga obitelj.

Obitelj u kojoj dobivamo ono što nam je potrebno u tom procesu učenja i napredovanja, ali smo dužni nešto i dati, a to je u školi prije svega učenje. Da bismo napredovali, da bismo izučili zanat, zanimanje, profesiju – moramo učiti. To nije lako, ali uz volju i rad, naučili smo puno toga svjesni da nam je to potrebno za život. Stekli smo i nove prijatelje, koje ćemo imati cijeli život. Imali smo puno radova, pismenih i usmenih, drhtali smo, bojali se, nekad se smijali, nekad skoro zaplakali od muke i nelagode što nas je profesor pitao, a mi samo šutjeli jer (opet) nismo naučili lekciju!. Kako god bilo, kraj godine je brzo stigao, i na kraju smo

napravili bilancu. Oni koji su vrijedno radili dobili su nagrade i pohvale. Ostali koji nisu dobili nagrade, jer se nisu toliko trudili u učenju, također su nešto dobili: pouku, lekciju iz života što je vrlo vrijedno! A to je da u životu nema rezultata bez rada! A tu lekciju treba zapamtiti jer će itekako dobro doći u budućnosti.

Onima koji su se posebno trudili tijekom školske godine, Zajedništvo je pripremio nagrade, a to su vrijedne knjige primjerene njihovoj dobi i školskom uzrastu. Knjige su pažljivo odabrane tako da su učenici dobili lektiru koja će im poslužiti u školi. Za učenike sudionike na Olimpijadi iz hrvatskoga jezika i književnosti, ZHR je pripremio vrijedne novčane nagrade: za osnovu školu prva je nagrada iznosila 300 leja, druga 150, treća 100 a pohvalnica 40 leja. Za srednju školu prva je nagrada iznosila 430 leja, druga 300, a treća 150, a pohvalnica 100 leja.

Čestitamo učenicima koji su dobili nagrade na kraju ove školske godine, čestitamo svim učenicima koji su uspješno promovirali razred i želimo sretno i veselo ljetno praznike. Neka se dobro odmore, ali i neka pomažu roditeljima i bakama i djedovima, kao zahvalu za pomoć koju su oni dobili od svojih ovitelji tijekom škole.

Vidimo se na jesen!

Maria Lațchici

Kraj školske godine u Karaševu

Foto: S. Ghera

EKONOMSKA KRIZA I MLADI

Na televiziji, na radiju, na intervjujima, u obiteljima, u društvu – kriza-kriza je postala najspominjanija riječ posvuda.

Svi smo u krizi: vremenskoj, ekonomskoj, društvenoj itd. Namjeravamo se ubuduće pozabaviti raznim vrstama krize no za početak ćemo se kratko osvrnuti na onu krizu koja nas trenutno sve pogađa. A to je ekonomska kriza.

Kojoj god društvenoj kategoriji da pripadamo, znači bilo da smo zaposlenici, ili u mirovini (penzioneri) – kriza nas pogađa. Oduzima se od plaća, mirovina i raznih primanja (za odgoj djeteta, socijalnih primanja) i dr. Ili, najnovije, porast će porez, na čak 24 %.

Što je, obzirom na ionako skromna primanja i plaće, dosta veliki iznos. No kriza pogađa pogotovo mlade. Znači onu kategoriju koja se tek sprema zakoračiti u svijet odraslih. Tu mislimo na one koji su završili srednju školu, neku zanatsku školu ili fakultet. Traženje radnoga mjesta je postalo kao dobitak na lutriji.

za kruhom! Iako ni vani, ruku na srce, situacija nije više toliko obećavajuća.

Studirati, nakupiti nekoliko diploma, i onda krenuti put Austrije, Njemačke, Francuske ili neke druge zemlje? Tražiti u vlastitoj državi? Danas nije lako odgovoriti na to pitanje, a još teže riješiti tu dilemu. Više nikoga ne čude vijesti o masovnom odlasku liječnika, inženjera, profesora na Zapad, na bolje plaćena radna mjesta. Nažalost ovdje nisu dovoljno cijenjeni ni plaćeni. Zapravo, nemaju primanja za dostojan život, za ono najosnovnije. A kamoli za kupiti stan ili kuću. Rijetki su oni, skoro i da ne postoje, koji se mogu pohvaliti dobrom plaćom dovoljnom za normalan život. A poboljšanja na vidiku ... baš i nema!

Kakve su perspektive za mlade ljude? Kamo nakon školovanja? Hoće li kriza uskoro završiti ili ovo je tek pravi početak? Pitanja su to na koja, nažalost, ne može nitko odgovoriti. Ili bar ne onako kako bismo mi voljeli čuti. O krizi ćemo raspravljati i u budućim člancima. Jer u povijesti ima primjera kako se iz krize izvući. Radom, disciplinom i umjerenom potrošnjom. Treba se ugledati na Njemce koji su se uspjeli izdići nakon Drugog svjetskog rata radom i disciplinom.

Ostaje nam nada u bolje sutra.

Maria Lațchici

Radnih mjesta ne samo da nema nego se i ona postojeća ukidaju. Postali smo društvo koje samo troši, konzumističko, a ne proizvodi. Stoga ne treba čuditi da većina mladih odlazi izvan naše zemlje – trbuhom

Može se naći posao koji domaće autohtono stanovništvo bilo da ne želi raditi, bilo ne po cijeni po kojoj rade auslanderi – odnosno oni koji dolaze iz zemlja jugoistočne Europe! I što onda?

HODOČAŠĆE GOSPI LURDSKOJ

Za nedjelju 11. srpnja 2010. godine predviđeno je hodočašće vjernika iz karaševske zajednice prema Lurdskom svetištu u Karaševu.

To predivno mjesto u karaševskoj Kurjačici postalo je u zadnje vrijeme sve posjećenije hodočasničko odredište i, uz Mariju Radnu i Ciclovo, treće svetište iz Rumunjske kojemu hodočaste naši vjernici. Sveta misa za sve hodočasnike koncelebrirat će se u Lurdskom svetištu s početkom od 12.00.

Uređenje vjerskog svetišta u našem mjestu dovršeno je 2007. godine zahvaljujući inicijativi i novčanoj pomoći općine i župe iz Karaševa, te pomoći općine i župe Zmijavci iz Hrvatske. Tridesetak će vjernika iz Zmijavaca i ove godine prevaliti mukotrpan put iz Hrvatske do Karaševa kako bi se priključili procesiji mjesnih hodočasnika i sudjelovali na Svetoj misi u Lurdsko svetištu.

Foto: L. Radan

Sveta misa u svetištu iz Karaševa

Ivan Dobra

BLAGOSLOV STADIONA U KLOKOTIČU

Župni stadion u Klokotiču, čija je izgradnja započela 27. listopada 2008. godine, bit će blagoslovljen i otvoren 11. srpnja ove godine s početkom od 16.00.

Prema riječima vlč. Petra Dobre, koji je vodio radove i podnio znatan dio troškova za izgradnju, „staro nogometno igralište u Klokotiču nije zadovoljavalo propisne uvjete za odigravanje utakmica viših liga, a naša župa je posjedovala zemljište koje je ionako

bilo zapušteno, degradirano i više puta poplavljeno. S druge strane, klokotički nadareni mladići, koji su u zadnjim godinama besplatno igrali za Croatiu Clotoci, samo iz ljubavi za „najvažniju sporednu stvar na svijetu“ i naši sjajni navijači, bili su dodatni poticaj da se prihvatim i privedem

kraju ovaj projekt“.

Nakon svečanosti otvaranja novoizgrađenog nogometnog stadiona lopta i igrači će prvi put upoznati kakvoću travnjaka u sklopu malonogometnog turnira na kojemu će sudjelovati juniori i seniori NK Zmijavci i Croatie Clotoci.

Foto: I. Dobra

Novoizgrađeni župni stadion u Klokotiču

Ivan Dobra